

NOTULEN VAN DE VERGADERING VAN DE RAADSCOMMISSIE
VAN DE GEMEENTE HAREN

Gehouden op maandag 18 april 2011

Ter behandeling ligt voor de volgende agenda:

1. Opening
2. Mededelingen
3. Vaststelling agenda
4. Plan van aanpak visie Haren 2025
5. Sluiting

Voorzitter : de heer E. Fennema
Griffier : mevrouw P.A. Lambeck

Aanwezig:

De dames A. Toxopeus, L. Schuiling, M.J. Bachman, W. Legemaat, E.N. Wiersema,
J.S. van Duinen en V.M.E. Kerremans

De heren T. Sprenger, F.R. Fennema, Th. Berends, J. Kooi, R.R. Valkema, G.H.
Schenkel, H. Frima, B. Prenger en P.R.A. Terpstra

College van B&W: de heren G.J. Pek, Th.J.J. Sieling en R.D.J. Kouwenhoven

Notulist: mevrouw I. Ruijs (Notulaat)

1. Opening

De voorzitter opent de commissievergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Mededelingen

Geen mededelingen.

3. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Plan van aanpak visie Haren 2025

Mevrouw **Kerremans**, namens de VVD, is blij dat het college het voorstel met de oorspronkelijke vraag terugtrekt. Het college schrijft dat zij nu niet inhoudelijk gaat reageren en het stuk gewijzigd gaat aanbieden, in oktober, op basis van de vragen en opmerkingen van de raad. Mevrouw Kerremans neemt aan dat de raad op dat moment zijn controlerende taak nog kan uitvoeren, ondanks de inbreng nu.

Iets in de gang van zaken rondom dit stuk bevreemdt de VVD. Is er over dit stuk, voor het de raad aangeboden werd, gesproken in het collegeoverleg? En zo ja was het toen al niet duidelijk dat er erg veel geld mee gemoeid zou zijn? Hoe zag het college het vervolg voor zich? Voor zo'n bedrag moet toch minstens meer dan één bureau zijn opwachting maken? Misschien wel twee of drie, zodat het beste en goedkoopste bureau gekozen kan worden. Misschien zelfs is er een aanbesteding vereist. Nu wordt de raad de vraag voorgelegd of deze voorlopig in kan stemmen met € 95.000,-. Een bedrag dat slechts door dit ene bureau begroot is. Had het college voor zichzelf dan al de beslissing genomen dat dit bureau deze opdacht zou uitvoeren? Mevrouw Kerremans begrijpt dit niet helemaal, maar wordt achterdochtig als zij op bladzijde 8 van het plan van aanpak leest: *“het is nodig om een zeer ervaren projectleider aan te stellen, niet alleen voor de regie, maar ook voor de uitvoering”*. Als dan op bladzijde 9 staat: *“Ook willen wij studenten betrekken bij de visieontwikkeling”* en even verder op: *“Wij maken gebruiken van”*. Is dit een nogal opzichtige sollicitatie van dit Bureau Legters, of ging men er vanuit dat de opdracht al binnen was? Hier krijgt de VVD graag een antwoord van het college op. De VVD is het eens met de uitgangspunten dat gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie erop gericht moeten zijn dat de burgers in Haren in een prettige omgeving wonen. Dat zij een prettige omgeving hebben en houden. Het perspectief 2025 lijkt de VVD veel te ver in de toekomst te liggen. Je ziet wat er in een enkele week kan gebeuren aftreden van een burgemeester, aanstellen van een waarnemend burgemeester, installeren van een nieuwe wethouder. Om maar te zwijgen over de rest van de wereld. Als je dan ook nog leest dat er door het nieuwe college van Gedeputeerde Staten werk wordt gemaakt van herindeling, weet je dat zelfs 2015 al behoorlijk onzeker wordt. Juist dit onderwerp dat de kern van het zijn van de gemeente raakt, een beleidslijn voor onze toekomst, moet door beleidsmakers in die gemeente daaraan gestalte worden gegeven, in casu burgemeester en wethouders en raad. Uiteraard ondersteunt door deskundige ambtenaren. In eigen huis dus en niet door een extern bureau voor veel geld. Daar zal de VVD in oktober heel beslist niet mee akkoord gaan. Waarom in onzekere tijden en in tijden van bezuinigingen, minstens € 95.000,- uitgeven? Is dat bedrag wel voor het gehele traject? Nee, zo leest mevrouw Kerremans, na een twee à vier jaar moet de visie herijkt worden. Noem het dan geen Visie 2025.

De planningsfase kost veel tijd, met daarbij weer de expertise die nodig is van een dag in de week voor de projectleider en een medewerker intern, van wie de kosten binnen bestaande budgetten moeten worden opgelost. Hoe zo? doet die man of vrouw op het ogenblik dan niets? Onderdelen van het plan, de creatieve ateliers en de opbrengst: een moodboard, lijken wat mager voor de geplande tijd, een half jaar en voor dat geld. Het stuk lijkt opgesteld met bouwstenen die elders gebruikt zijn. Bijvoorbeeld op bladzijde 11, waar eerst in het enkelvoud over de gemeente Haren geschreven wordt en vervolgens in het meervoud, zijn dat vorige opdrachtgevers?, verder gaat. De taalfout op dezelfde bladzijde had er ook wel uitgehaald mogen worden. Als het gaat over burgerparticipatie, wordt het woord meebeslissen gebruikt op bladzijde 6. Daar nu juist had de VVD zich tegen uitgesproken bij de behandeling van de startnotitie burgerparticipatie. Overigens lijkt 1% van de bevolking horen, niet erg representatief. Dat staat ook op bladzijde 6. Bovendien hebben alle stemgerechtigde inwoners zich vorig jaar kunnen uitspreken over toekomstvisie zoals de politieke partijen die in de stembusstrijd hebben geëtaleerd. Met het vertrouwen dat de kiezers toen, nauwelijks een jaar geleden hebben geschonken, moeten dagelijks bestuur en gemeenteraad, elk in de eigen rol en verantwoordelijkheid, doen wat de kiezers willen: daadkrachtig en duidelijk besturen en namens de bevolking controleren. Nu de schijn van medezeggenschap opwekken en het meebeslissen noemen bij dit deelonderwerp, is het tegendeel van het waarmaken van het gegeven vertrouwen en een fopspeen voor bewuste burgers. Samengevat: de VVD wil het nu en in oktober niet voor haar rekening nemen dat zoveel tijd en geld en energie gaat zitten in een zo'n vaag plan. Waarbij de opsteller ook nog opmerkt op bladzijde 7: *“hoe de weg daarheen zal leiden en of de doelen ook gehaald zullen worden is minder interessant”*. Waarom doen we dit dan? Uiteraard is een beleidskader nuttig en nodig. Belangrijke beslissingen kunnen daaraan getoetst worden. Dit is voor de VVD niet de juiste weg naar zo'n beleidskader.

De heer **Schenkel**, namens GroenLinks, zegt dat het tonen van bestuurskracht de aanleiding was om een visie te maken op de toekomst van Haren. We wilden laten zien waar we toe in staat waren en hoe goed we onze zaken voor elkaar hadden. Op verschillende manieren is geprobeerd een visie te ontwikkelen op 2025. Ambtenaren hebben honderden pagina's geproduceerd. Vanaf 2009 zijn er veel bijeenkomsten geweest, intern en extern. En dit onderwerp is meerdere keren besproken. Eigenlijk kwamen we telkens tot de conclusie dat we er niet goed uitkwamen. Ook nu ligt er weer een voorstel om in een langdurig traject een relatief korte termijn visie te ontwikkelen en dat ook nog te doen voor veel geld. Als er nu nog eens € 95.000,- aan budget beschikbaar dient te worden gesteld en nog vele uren van ambtenaren om een visie te ontwikkelen, vindt GroenLinks dat in deze tijd van ombuigingen niet verantwoord. Daarnaast vindt GroenLinks dat er door veel zaken, waaronder de reorganisatie en vele projecten, de druk op de organisatie al hoog genoeg is. GroenLinks is van mening dat er een pas op de plaats gemaakt dient te worden en hier niet mee aan de slag te gaan.

De heer **Kooi**, namens het CDA, had, toen de raad hier jaren geleden over kwam te spreken, een heel ander beeld over visievorming voor ogen. Het ging het CDA om hoe een houdbare en zelfstandige gemeente Haren in tact gehouden kon worden. Wat hebben wij daarvoor te doen, welk beleid kunnen wij daarvoor ontwikkelen, wat voor zaken hebben wij met elkaar te regelen.

Het CDA heeft geconstateerd dat het voorliggende procesvoorstel daar geen antwoord op geeft. Het is alleen bedoeld om een basis te zijn, waarop die visie nog gevormd moet worden: een stip op de horizon. Het is voor het CDA niet de vraag waar Haren staat in 2025, maar op welke wijze heeft de raad het werk hier te doen zodat Haren dan nog kan bestaan. Als het aan het CDA ligt, zou dat zo moeten zijn. Dan dien je wel een visie te hebben op de taken en hoe dat georganiseerd moet worden. En of Haren in de toekomst in staat zal zijn dat op dezelfde wijze te doen. Alsmede wat daaraan toegevoegd c.q. gewijzigd moet worden. Het CDA legt meer de nadruk op hoe Haren in de toekomst zelfstandig kan blijven, dan op de vraag wat Haren gaat doen in 2025. De insteek van het voorliggende stuk is min of meer terug te vinden in college – of partij-programma's. Die kunnen blijkbaar op een paar A4-tjes heel goed omschrijven waar we staan, wat we nu doen en wie we als Haren willen zijn. Daarvoor is geen project nodig dat een ton gaat kosten. Nieuw beleid en de randvoorwaarden daarvoor in stand brengen met burgers doen we interactief onder de noemer burgerparticipatie. De gemeente wil niet alleen partner zijn bij nieuwe ontwikkelingen op adhoc basis, maar zal dit ook moeten weten te vertalen in een effectieve en doelmatige aanpak. Daarvoor is het voorgestelde project visievorming niet nodig. Aanpak en kosten zijn naar het oordeel van het CDA grensoverschrijdend. Het CDA zal daarom niet met dit voorstel instemmen.

De heer **Berends**, namens de ChristenUnie, merkt aan de reacties van de andere partijen en in de wandelgangen, dat dit plan van aanpak ver bij de raad vandaan ligt. Is dit het traject dat we willen? Binnen wat voor kaders past dit voorstel? De heer Berends heeft de indruk dat het proces van te voren niet goed is gegaan en dat het daarom wat vreemd landt. Hoe moeten wij hiermee omgaan, moeten wij hiermee doorgaan en moeten wij dit willen. Op dit moment wordt er een enorm beroep op ons gedaan. Een hele volle agenda, er wordt nu al rekening gehouden met extra vergadermomenten, omdat de agenda volloopt. De voorbereidingsraadscommissie is volop bezig en dan komt er waarschijnlijk nog een onderzoekscommissie. De commissie bestuurlijke vernieuwing willen we weer doorstarten en dat heeft ook raakvlakken met dit onderwerp. De waarnemend burgemeester wordt van harte welkom geheten, maar er wordt toch gestart met een vertrouwenscommissie om te zorgen dat deze weer weggaat. Verder is aan de burgers gevraagd input te leveren voor de ombuigingen en dat zal ook het nodige vergen van raad, college en organisatie. Met dank aan de heer Prenger voor zijn beeldspraak: het formuleren van een lange termijn visie voor deze gemeente staat niet in brand. Dat hoeft niet op stel en sprong. Deze gemeente bevindt zich bestuurlijk, organisatorisch en financieel wellicht in de branding. Het is zaak eerst te zorgen uit die branding te komen en niet vervolgens vast te lopen op het strand, maar de volle zee op naar rustiger vaarwater, met een goede nieuwe stuurman aan het roer. Dan kan de raad zelf kiezen, welke koers te varen en naar welke toekomst te gaan. De heer Berends stelt voor het stuk voorlopig niet te behandelen en als raad te zijner tijd aan te geven er aan toe te zijn om daarmee aan de slag te gaan. En dat de raad heldere kaders meegeeft over het proces en het budget.

Mevrouw **Wiersema**, namens GVH, heeft hier niets aan toe te voegen.

Mevrouw **Bachman**, namens D66, noemt het een notitie met een aantal goede ideeën en mogelijkheden, maar ook een plan waar een behoorlijk prijskaartje aanhangt. Dat prijskaartje kunnen we ons op dit moment niet permitteren. Er ligt iets als mogelijke manier van aanpak. Je zou kunnen nadenken of daar een aantal dingen uit te halen zijn om mee verder te kunnen voor een visievorming, zonder dat het zoveel geld gaat kosten. D66 vindt het te gemakkelijk om te zeggen dat het veel te veel geld kost en dan alles maar afblazen en niet doen. Een visievorming is belangrijk. Daarbij dient gebruik te worden gemaakt van burgers die in Haren wonen en de ideeën die er leven. D66 vindt niet, zoals de VVD dat uitdrukt, dat het een soort schijnzeggenschap is. Daar moet je positiever naar kijken en te kijken wat je met bijdrage van de burgers kunt doen. Het is dus de kunst voor veel minder geld een traject voor visievorming op te zetten met als eindproduct een visie waar we iets mee kunnen. Een visie waarvan het eindproduct is wat we allemaal verwachten. Mevrouw Bachman denkt dat in dit stuk daar een omissie zit. Als toch naar een volgend stuk wordt gegaan, dan is het belangrijk om van tevoren de verwachtingen uit te spreken. Wat verwachten we dat er op papier komt. In deze notitie staat een visie omschreven als een kader. Dat is veel te ruim, daar zit teveel speelruimte in en die vaagheid brengt een groot afbreukrisico met zich mee. Wat D66 betreft zal de visie moeten gaan over de kernwaarden die worden benoemd op een aantal beleidsterreinen in de toekomst en de consequenties daarvan voor de inrichting van de gemeente Haren. Over een visie kan verschillend worden gedacht, daarom is het van groot belang dat wordt gedefinieerd wat we verwachten dat er uit de visievorming komt, wat is het eindproduct. Een positieve bijdrage zou dan zijn: stel burgerparticipatie centraal, niet alleen burgers, maar ook andere belangengroeperingen, zoals het bedrijfsleven, verenigingen en maatschappelijke middengroep. Laat ze allemaal meedenken op een manier die modern en eigentijds is. In de notities worden voorbeelden genoemd die D66 achterhaald vindt. Zoals workshops en inloopavonden. Wellicht dient toch nagedacht worden over eigentijdse ideeën. D66 houdt nogmaals een pleidooi voor een permanent E-panel. Dat goed op te zetten en in dit geval gebruiken, waardoor je veel kosten bespaard. Verder wil D66 de ambtenaren betrekken bij de visievorming, althans bij het proces. D66 vindt het heel belangrijk dat de organisatie uit het gemeentehuis komt, meeluistert wat er gezegd wordt ten aanzien van de visie, wat er gedacht wordt op de verschillende terreinen op de lange termijn. Dat is belangrijk, in de notitie wordt dat aandachtsfunctionarissen per beleidsterrein genoemd. Het idee daarachter vindt D66 zeer positief. Het visietraject ontwikkelen kan niet zonder rekening te houden met de toch al langlopende trajecten die in Haren zijn ingezet. Het is niet zo dat je het één van andere kunt scheiden. Het is voor D66 vanzelfsprekend dat er bij de visievorming rekening wordt gehouden met grote projecten. In feite is de eindconclusie: voor dit geld kunnen we het niet doen, maar wellicht is het mogelijk om dit voor minder geld op niet al te lange termijn, op een eigentijdse manier, van de grond te krijgen. Mevrouw Bachman vernam dat er in de gemeente Zuidhorn een prachtige gemeentelijke visie ligt, wellicht kunnen we iets leren van de waarnemend burgemeester in deze.

Burgemeester Fennema, namens het college, merkt op dat er in Zuidhorn een toekomstvisie is gemaakt, maar die was ruimtelijk-sociaal georiënteerd en niet bestuurlijk.

De heer **Sprenger**, namens de PvdA, vindt het van belang dat een gemeente een visie kent. Het is van belang te weten wat voor gemeente je wilt zijn en waar je als gemeente wilt staan. Dat geeft ook de raad richting om zijn beleidsbepalende rol te kunnen nemen. Als je weet wat voor gemeente je wilt zijn, kun je ook kijken of je het ambtelijk apparaat daartoe geëigend hebt. En je kunt daarna ook kijken of je dat zelfstandig wilt doen, of daar allerhande samenwerkingsconstructie in gaat doen, of herindelen met een andere gemeente. De PvdA kijkt ook naar geld, zeker in een tijd van ombuigingen. De PvdA kijkt ook naar de duur van het proces, hoelang we hiermee al mee bezig zijn. Diverse sessies hebben plaatsgehad, maar op een of andere manier krijgen we het proces niet in de vingers. In de consultancy is € 100,-/ 150,- per uur heel normaal en dan reken je terug naar die bedragen. De PvdA heeft wel moeite met het bedrag, maar constateert dat het niet zonder externe begeleiding lukt. Dat daar externe begeleiding bij moet, weliswaar gedragen door de ambtelijke organisatie, is van belang. Over bedragen kan nog worden gesproken, maar voor een langere periode ben je dit soort bedragen toch wel kwijt. De visievorming is ook van belang voor een aantal stukken die we nu niet hebben, zoals de structuurvisie ruimtelijke ordening, een groenstructuurplan, een wegenstructuurplan, een waterplan. Als je dat eenmaal hebt, dan kun je die andere plannen gemakkelijker klaarmaken en kijken waar je geld op inzet.

Kortom: voor de PvdA is visie van belang. Het traject bevat een aantal punten die fine-tuning nodig hebben, ook naar de financiën dient te worden gekeken. De PvdA is ervan overtuigd dat je dit met een externe moet doen. De organisatie is nu in onrust, maar zal dat ook over een aantal jaren zijn. Dit is een traject dat een bepaalde prioriteit heeft, daar moeten mensen op ingezet worden. Het is wel een traject dat eigenlijk de ambtenaren, college en raad moet helpen om een aantal beleidsstukken eindelijk eens gereed te krijgen, daar wachten we al lange tijd op.

Burgemeester Fennema, namens het college, vat samen dat zoals de notitie er nu ligt de raad daar niet in mee kan gaan. Eigenlijk is daarmee de discussie afgerond in deze fase. Voor het college betekent dit dat zij zich, naar aanleiding van de opmerkingen die gemaakt zijn, opnieuw zal moeten beraden over of en hoe we verder moeten. De burgemeester viel op in de discussie dat het de vraag is of de goede vragen wel op een rijtje staan, die je eerst moet stellen voor wat je beantwoord wil hebben. In dit stuk gaat het enerzijds om een bestuurlijke discussie, het voortbestaan van deze gemeente en anderzijds over de toekomst van de gemeente gesproken als gebied. Dat is een heel ander thema dan de toekomst van de bestuurlijke positie van Haren. Op dat punt mag wel enige verheldering plaatsvinden. De burgemeester denkt dat er eerst zelf een startnotitie opgesteld dient te worden, van wat we nu eigenlijk willen, alvorens in de opdrachtsfeer te gaan. Daar dient de basis in beschreven te worden van waar wij behoefte aan hebben en dan kun je verder kijken of je dat wilt, of je er ingrediënten uit kunt halen en hoe dat aan te pakken. Dus even een stap terugdoen.

De heer **Sprenger** vraagt of de burgemeester bedoelt dat er eerst een soort sociaal plan dient te worden gemaakt, voor je dat bestuurlijk gaat opschalen.

Burgemeester Fennema bedoelt te zeggen dat er eerst een stap terug dient te worden gemaakt en een startpaper opgesteld. Dat hoeft geen boekwerk te zijn. Je kan het ook een kaderstelling noemen van raad en college van welke vragen we beantwoord willen hebben in die toekomstvisie. Waar zitten we mee en moet het bestuurlijk georiënteerd zijn en/of sociaal en/of ruimtelijk. Als je er ook een structuurschets uit wilt laten voortvloeien, zoals Zuidhorn heeft gedaan. Die toekomstvisie is overigens beperkt geweest.

Daar is bijvoorbeeld de bestuurlijke positie niet besproken, maar weggelaten. De burgemeester stelt voor een stap terug te doen en dit stuk mee terug te nemen in het college.

De heer **Prenger**, namens de VVD, vraagt of dit wellicht een aardige klus is voor een afstudeerstudent sociale geografie.

Burgemeester Fennema denkt dat het college dit zelf op papier moet zetten en dat hoeft maar één of twee A4-tjes te zijn.

De heer **Prenger** doelt op het vervolg.

Burgemeester Fennema zegt dat dat zou kunnen. De burgemeester stelt voor dit morgen in het college te bespreken en vast te stellen welke termijn daaraan wordt verbonden. Overigens is de raad ook partij om de vraagstelling op papier te krijgen. In overleg wordt gekeken wat agendatechnisch het beste past.

5. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering en dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Aldus gewijzigd vastgesteld in de openbare raadscommissievergadering van 17 mei 2011.

P.A. Lambeck MSc,
griffier

E. Fennema,
voorzitter